SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 11. septembra 2008 *

V zadevi C-265/07,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Tribunale civile di Roma (Italija) z odločbo z dne 21. maja 2007, ki je prispela na Sodišče 4. junija 2007, v postopku

Caffaro Srl

proti

Azienda Unità Sanitaria Locale RM/C,

ob udeležbi

Banca di Roma SpA,

* Jezik postopka: italijanščina.

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Ilešič in E. Levits (poročevalec), sodniki,

generalna pravobranilka: V. Trstenjak,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. marca 2008,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Caffaro Srl G. Barcellona in R. Crincoli, odvetnika,

– za italijansko vlado I. M. Braguglia, zastopnik, skupaj s S. Fiorentinom, avvocato dello Stato,

– za Komisijo Evropskih skupnosti C. Zadra in S. Schønberg, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 24. aprila 2008

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive 2000/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2000 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih (UL L 200, str. 35).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Caffaro Srl (v nadaljevanju: Caffaro), ki je upnik, in Azienda Unità Sanitaria Locale RM/C (v nadaljevanju: Azienda), italijansko javno upravo, ki je dolžnik, v zvezi s prisilno izvršbo z rubežem terjatev Aziende do Banca di Roma SpA (v nadaljevanju: Banca di Roma), ki je dolžnikov dolžnik in pri katerem je bil opravljen rubež.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 Petnajsta uvodna izjava Direktive 2000/35 določa:

„Ta direktiva samo opredeljuje izraz ‚izvršilni naslov', ne ureja pa različnih postopkov prisilne izvršbe takega naslova in pogojev, pod katerimi se prisilno izvršbo takega naslova lahko ustavi ali zadrži."

4 Člen 2 Direktive 2000/35 določa:

„Za namene te direktive:

[…]

5. ‚izvršilni naslov' je katera koli odločba, sodba ali plačilni nalog, ki jo ali ga izda sodišče ali drugi pristojni organ, ne glede na to, ali gre za takojšnje plačilo ali plačilo po obrokih, in ki omogoča upniku, da izterja svojo terjatev do dolžnika s pomočjo prisilne izvršbe; izraz vključuje odločbe, sodbe ali plačilne naloge, ki so izvršljivi začasno in ostanejo začasno izvršljivi, četudi se dolžnik pritoži."

5 Triindvajseta uvodna izjava te direktive določa:

„Člen 5 te direktive predpisuje, da se mora postopek izterjave nespornih terjatev zaključiti v kratkem času v skladu z nacionalno zakonodajo, vendar ne predpisuje, da bi morale države članice sprejeti določen postopek ali na določen način spremeniti svoje obstoječe pravne postopke."

6 Člen 5 navedene direktive določa:

„1. Države članice zagotovijo, da se lahko izvršilni naslov pridobi, ne glede na znesek dolga, običajno v 90 koledarskih dneh potem, ko upnik vloži tožbo ali zahtevo pri sodišču ali drugem pristojnem organu, pod pogojem, da dolg ali vidiki postopka niso sporni. Države članice opravljajo to dolžnost v skladu s svojimi nacionalnimi zakoni ali drugimi predpisi.

2. Ustrezni nacionalni zakoni in drugi predpisi uporabljajo enake pogoje za vse upnike s sedežem v Evropski skupnosti.

[…]

4. Ta člen ne posega v določbe Bruseljske konvencije o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju odločb v civilnih in gospodarskih zadevah.“

Nacionalna ureditev

7 Člen 14 uredbe zakona št. 669 z dne 31. decembra 1996, ki je bil po spremembi z zakonom št. 30 z dne 28. februarja, kot je bil spremenjen s členom 147 zakona št. 388 z dne 23. decembra 2000, spremenjen v zakon (redni dodatek h GURI št. 302 z dne 29. decembra 2000, v nadaljevanju: uredba zakon št. 669/1996), določa:

„Upravni organi države in javni neekonomski organi zaključijo postopek za izvršbo sodnih odločb in izvršljivih arbitražnih odločb, ki vsebujejo obveznost plačila določene vsote denarja v 120 dneh, šteto od vročitve izvršilnega naslova. Pred iztekom tega roka upnik nima pravice začeti izvršbe proti zgoraj navedenim upravnim in drugim organom, pa tudi opomin ne more biti izdan."

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

8 Družba Caffaro, ki je pridobila izvršilni naslov, izdan v skladu z italijanskimi predpisi, s katerimi je bila v nacionalno pravo prenesena Direktiva 2000/35, je proti Aziendi sprožila postopek prisilne izvršbe.

9 Prisilna izvršba se je izvedla v obliki rubeža terjatev Aziende do dolžnikovega dolžnika, Banca di Roma, na podlagi vabila na obravnavo pred predložitvenim sodiščem, ki je bilo vročeno dolžnikovemu dolžniku in Aziendi.

10 Na obravnavi 13. junija 2006 je Banca di Roma predložitvenemu sodišču potrdila, da ima Azienda na njenih računih sredstva in da je izvedla rubež.

11 Na tej obravnavi je predložitveno sodišče ugotovilo, da se je postopek prisilne izvršbe začel, ne da bi se iztekel rok 120 dni, računano od vročitve izvršilnega naslova, predviden v členu 14 uredbe zakona št. 669/1996.

12 Ker je družba Caffaro menila, da člen 14 uredbe zakona št. 669/1996 ni v skladu z Direktivo 2000/35, je predlagala, naj se ta določba ne uporabi ali, podredno, naj se izda predložitveni sklep za razlago Sodišča, da bi se slednje lahko izreklo glede skladnosti navedene nacionalne določbe z zgoraj navedeno direktivo.

13 V teh okoliščinah je Tribunale civile di Roma prekinilo odločanje in Sodišču predložilo vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je mogoče povzeti tako:

„Ali je treba Direktivo 2000/35 razlagati tako, da nasprotuje členu 14 uredbe zakona št. 669/1996, na podlagi katere upnik, ki je pridobil izvršilni naslov za izterjavo nesporne terjatve do javne uprave, nastale na podlagi trgovinskega posla, ne more začeti izvršbe proti tej upravi pred potekom 120-dnevnega roka od vročitve izvršilnega naslova navedeni upravi?“

Vprašanje za predhodno odločanje

14 Uvodoma je treba poudariti, da je treba Direktivo 2000/35 razlagati glede na njen cilj in sistem, ki ga uvaja (glej v tem smislu sodbo z dne 23. marca 2006 v zadevi Honyvem Informazioni Commerciali, C-465/04, ZOdl., str. I-2879, točka 17).

15 Glede na to je nesporno, da je namen Direktive 2000/35 zgolj, da se za boj proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih v največji možni meri uskladijo določena pravila in prakse plačevanja v državah članicah.

16 Kot je namreč Sodišče že pojasnilo, ta direktiva ureja le določena posebna pravila za boj proti tem zamudam, na primer obresti v primeru zamude pri plačilu (člen 3), pridržek lastninske pravice (člen 4) in postopek izterjatve nespornih terjatev (člen 5) (glej sodbi z dne 26. oktobra 2006 v zadevi Komisija proti Italiji, C-302/05, ZOdl., str. I-10597, točka 23, in z dne 3. aprila 2008 v zadevi 01051 Telecom, C-306/06, ZOdl., str. I-1923, točka 21).

17 Poleg tega ta direktiva na več mestih napotuje na uporabo nacionalne ureditve. Kot izhaja iz petnajste uvodne izjave te direktive, gre za to zlasti v primeru različnih postopkov prisilne izvršbe izvršilnega naslova in pogojev, pod katerimi se prisilna izvršba tega naslova lahko ustavi ali zadrži (glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Italiji, točka 24).

18 Predvsem morajo države članice v okviru sistema, ki je uveden z Direktivo 2000/35, v skladu s členom 5 te direktive zagotoviti le, da se lahko izvršilni naslov, kot je opredeljen v členu 2, točka 5, te direktive, običajno pridobi v 90 koledarskih dneh,

potem ko upnik vloži tožbo ali zahtevo pri sodišču ali drugem pristojnem organu, pod pogojem, da dolg ali vidiki postopka niso sporni. Iz tega izhaja, da je v zvezi s postopkom izterjave nespornih terjatev z navedeno direktivo usklajen le rok za pridobitev navedenega izvršilnega naslova, ne da bi bil urejen postopek prisilne izvršbe, ki je še vedno podvržen nacionalnemu pravu držav članic.

19 Ugotoviti pa je treba, da se z nacionalno določbo, kot je ta, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, nikakor ne vpliva na rok, v katerem se lahko pridobi izvršilni naslov. S to določbo se ravno predpostavlja, da upnik takšen naslov že ima.

20 Te ugotovitve ne more spodbiti trditev Komisije Evropskih skupnosti, da se člen 14 uredbe zakona št. 669/1996, v katerem je predvideno zadržanje prisilne izvršbe za obdobje 120 dni, nanaša na fazo postopka izterjave terjatve, ki je predhodna stopnja postopka prisilne izvršbe, tako da spada na področje uporabe Direktive 2000/35.

21 Četudi bi namreč predpostavljali, da je, kot zatrjuje Komisija, posledica člena 14 odložitev začetka postopka prisilne izvršbe, to v ničemer ne bi vplivalo na rok za pridobitev izvršilnega naslova. Ta rok pa je, kot izhaja iz točke 18 te sodbe, edini vidik postopka izterjave nespornih terjatev, ki je usklajen s členom 5 navedene direktive.

22 Poleg tega iz zgoraj navedenega sicer izhaja, da se lahko izvršilnemu naslovu na podlagi člena 14 uredbe zakona št. 669/1996 začasno odvzame izvršilno moč, vendar

pa to, v nasprotju z mnenjem Komisije, ne pomeni, da bi se pod vprašaj postavilo učinkovito varstvo upnika, s čimer bi se kršilo Direktivo 2000/35.

23 Kot je v točki 38 sklepnih predlogov poudarila generalna pravobranilka, se namreč lahko opravljajo postopki, potrebni za izvršbo, pa tudi ukrepi uprave Aziende, ki so potrebni za plačilo njenega dolga, nikakor niso zadržani, kot je potrdila italijanska vlada. Prav nasprotno, uprava dolžnik mora namreč v skladu z navedenim členom 14 storiti vse, kar je potrebno za to, da se postopek plačila konča v roku 120 dni.

24 V teh okoliščinah je na zastavljeno vprašanje treba odgovoriti, da je treba Direktivo 2000/35/ES razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni določbi, kot je člen 14 uredbe zakona št. 669/1996, na podlagi katere upnik, ki je pridobil izvršilni naslov za izterjavo nesporne terjatve do javne uprave, nastale na podlagi trgovinskega posla, ne more začeti izvršbe proti tej upravi pred potekom 120-dnevnega roka od vročitve izvršilnega naslova navedeni upravi.

Stroški

25 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški navedenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Direktivo 2000/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2000 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni določbi, kot je člen 14 uredbe zakona št. 669 z dne 31. decembra 1996, ki je bila po spremembi z zakonom št. 30 z dne 28. februarja, kot je bil spremenjen s členom 147 zakona št. 388 z dne 23. decembra 2000, spremenjena zakoh, na podlagi katere upnik, ki je pridobil izvršilni naslov za izterjavo nesporne terjatve do javne uprave, nastale na podlagi trgovinskega posla, ne more začeti izvršbe proti tej upravi pred potekom 120-dnevnega roka od vročitve izvršilnega naslova navedeni upravi.

Podpisi